

VERSLAG GOAB-KRING ZUID-WEST

Dit is het verslag van de regionale kenniskring Zuid-West over GOAB en NP Onderwijs, die online plaatsvond op 25 november 2021 van 10.00 – 12.00.

AGENDA

1. Welkom
NP Onderwijs
2. Nieuws en ondersteuning
3. Voortgang en kernvragen, tips
GOAB
4. Nieuws en ondersteuning
5. Landelijke databronnen
6. GOAB evaluatie en borging nieuw beleidsplan

NP ONDERWIJS – NIEUWS EN ONDERSTEUNING

Nieuws

In oktober is de [regeling](#) Specifieke Uitkering NP Onderwijs aan gemeenten verschenen. Hierin zijn de doelen toegelicht waar aan gemeenten de NP Onderwijs middelen moeten besteden. Dit zijn:

1. (Bovenschoolse) maatregelen: zoals de organisatie van een zomerschool, bijles, huiswerkbegeleiding, voorleeshulp thuis, activiteiten op het terrein van sport/cultuur/techniek, ouderbetrokkenheid, (bovenschoolse) samenwerking met universiteiten, hbo- en mbo-instellingen waar het gaat om professionalisering van schoolleiders en docenten. Gemeenten kunnen deze activiteiten in samenwerking met andere partijen zoals kinderopvang, bibliotheken, sport, cultuur vormgeven.
2. Voorschoolse periode: bijvoorbeeld inhalen van uren voorschoolse educatie, extra begeleiding in de groep, en extra inspanningen gericht op de toeleiding van kinderen. Het gaat bij deze activiteit om kinderen die in aanmerking komen voor voorschoolse educatie en al geïndiceerd zijn, maar ook kinderen die wel onder de VE-doelgroep vallen volgens de gemeente, maar nog niet geïndiceerd zijn.
3. Zorg en welzijn: bijvoorbeeld extra jeugdhulp op school, schoolmaatschappelijk werk, de M@ZL aanpak bij ziekteverzuim, zorg en welzijn in de zomerschool. Het gaat hier om aanvullende interventies of extra beschikbaarheid van zorg op school naast de reguliere inzet. Bevorderen samenwerking in de gemeente
4. Samenwerking: bijvoorbeeld inzet vanuit andere organisaties binnen het onderwijs bevorderen, zoals pedagogisch medewerkers en jeugdartsen in het onderwijs.
5. Thuiszitters: extra activiteiten om deelname aan school te bevorderen voor kinderen tot en met 18 jaar.

Naast deze vijf doelen is het mogelijk om kosten voor tijdelijke extra huur van bestaande (onderwijs)huisvesting te bekostigen of extra gemeentelijke capaciteit (inclusief inhuur). Een aantal gemeenten in deze kring onderzoekt op dit moment de mogelijkheden en vraagstukken rondom onderwijshuisvesting.

Naast de regeling is eind oktober ook een eerste [voortgangsrapportage](#) NP Onderwijs verschenen. Daarin toelichting op de geconstateerde vertragingen en wat er door scholen (po, vo, mbo, ho) en gemeenten al wordt gedaan. §3.4 gaat in op de rol van gemeenten met een korte toelichting over de verantwoording in SiSa. Daarnaast is er bijvoorbeeld ook te lezen welke aanvullende subsidieregelingen er allemaal zijn voor het onderwijs.

Ondersteuning

Voor gemeenten is de helpdesk ook beschikbaar. Deze is via www.nponderwijs.nl te vinden. Op deze site ook veelgestelde vragen, ook gericht op gemeenten. Deze wordt binnenkort aangevuld met vragen over bijvoorbeeld verantwoording.

Daarnaast start eind 2021 een specifiek ondersteuningstraject voor ongeveer 35 kleine gemeenten (minder dan 40.000 inwoners, samenwerkingsvraagstukken tussen de educatieve partners en een bovengemiddeld risico op onderwijsachterstanden). Deze ondersteuning wordt geboden door Sardes, Oberon, CED-Groep en DSP en gefinancierd door OCW.

Een andere gemeente vraagt hoe gemeenten de middelen globaal verdelen en welke activiteiten er wel en niet onder vallen. Gemeld wordt dat de richtlijnen van de vijf doeleinden NP Onderwijs worden aangehouden.

Er is een vraag of de NP Onderwijsmiddelen ook na 31 juli 2023 ingezet worden als het contract van deze activiteit voor 31 juli ingaat. Hierop wordt gemeld dat dit niet mag: de activiteit/personeelsinzet moet 31 juli 2023 eindigen.

Laatste vraag is of vanuit dit ondersteuningstraject ook meegekeken kan worden naar gemeentelijke plannen NP Onderwijs. Antwoord is dat dit niet het geval is, dat kan gevraagd worden aan helpdesk NP Onderwijs, maar zij hebben niet capaciteit dit voor alle 350 gemeenten te doen.

NP ONDERWIJS – VOORTGANG EN KERNVRAGEN, TIPS

Voortgang

Uit de rondvraag via mentimeter blijkt dat grofweg 1/3 van aanwezige gemeenten in de oriënterende fase zit, 1/3 van de gemeenten zijn in gesprek en de laatste 1/3 hebben het plan al (in concept) afgerond.

Kernvragen

Uit de navraag blijken veel vragen te zitten rond de keuze welke interventies gemeenten kunnen/moeten inzetten.

Uit de gesprekken in de breakoutsessies komen vooral de volgende kernvragen en tips naar voren:

- Het zijn tijdelijke middelen, lastig om daarop te sturen in keuze interventies, wetende dat het maar 2 jaar kan.
 - o De einddatum is 31 juli 2023. Geld moet voor die tijd besteed zijn. In voorjaar 2022 besluit het kabinet over een eventuele verlenging van de bestedingstermijn.
- Overall is sprake van een tekort aan handen; dat bemoeilijkt de gesprekken voor inzet NP Onderwijs.
- In sommige gemeenten houdt onderwijs de informatie/plannen achter voor de gemeente. Dat maakt het goed op stellen van een aanvullend plan lastig. Zeker omdat de oproep is om aan te sluiten aan de behoefte van onderwijs.
 - o Bij aansluiten op de scholen is ook de vraag of alles een reactie moet zijn op de behoefte van het onderwijs, of dat er ook andere afwegingen gemaakt kunnen worden. Zoals bijvoorbeeld over de inzet van cultuureducatie, waar de gemeente al in investeert.

- Enkele gemeenten overwegen inzet in extra huisvesting.
- Tip: goed overleggen is belangrijk, maar eindeloos blijven overleggen niet. Tip is ga met bepaalde zaken gewoon aan de slag om wel meters te maken.
- In kader van efficiënte inzet middelen: werk met pilots of breid bestaande activiteiten uit. Denk ook na over subsidieregeling versus inkoop of een combinatie van beide.

GOAB – NIEUWS EN ONDERSTEUNING

Nieuws

Er is niet veel nieuws op OAB-terrein en het meeste zal al bekend zijn. Toch nog even:

- De voorlopige [beschikkingen](#) GOAB 2022 zijn per eind september openbaar. Max 50% van dit budget volgend jaar meenemen als GOAB reserve. 2022 is het laatste OAB jaar voor deze OAB-periode. OAB wordt vanaf 2023 niet anders wordt ingericht: het kan dat een nieuw kabinet andere keuzes maakt, maar vooralsnog blijft de huidige systematiek (jaarlijks vast te stellen budget obv CBS criteria en t -2 en t - 3) bestaan.
 - Een gemeente vraagt op na 2022 er grote veranderingen GOAB te verwachten zijn. Oberon meldt dat dit niet het geval is, er zijn geen signalen voor aanzienlijke wijzigingen, want er staat een grote evaluatie GOAB gepland in 2024 voor de GOAB periode 2027 en verder. De GOAB-budgetten blijven wel jaarlijks veranderen door veranderingen in achterstandsscore en correcties voor loonen prijsbijstellingen.
- Voor het bepalen van de budgetten zijn de CBS indicatoren de basis. De situatie per gemeente (% peuters en leerlingen met risico op een onderwijsachterstand obv de CBS criteria) is [hier](#) terug te vinden. De cijfers en kaartjes over 2020 zijn daar nu beschikbaar.
- De invoering pbm'er in VE-groepen is per 1-1-2022 wettelijk verplicht. In deze kring kwamen er vragen over richtbedrag van 40 euro per uur. Het blijkt dat sommige aanbieders dit een goed/redelijk aanbod vinden, anderen vinden dit te laag. Oberon wijst erop dat de brancheorganisaties dit zelf ook als richtbedrag hebben genoemd.
- Er verscheen op 2 november 2021 een [verzamelbrief](#) met kort nieuws over o.a. de Innovatiecentra VVE (bijv Dordrecht) en de voortgang van het effect onderzoek EVENING naar de kwaliteitsverhogende maatregelen in de ve.
- Het volgende rapport van het implementatieonderzoek 960 uur en pbm'er is bijna openbaar (decemberbrief OCW)
 - Binnenkort korte vervolgmeting. Jullie hebben hiervoor al een mail ontvangen. Dit is een zeer korte vragenlijst over de pbm'er in de ve.
- De inspectie start binnenkort met een [themaonderzoek](#) uitvoering VVE taken door gemeenten en zal daarvoor 30 gemeenten werven.

Ondersteuning GOAB

Vanuit het ondersteuningstraject GOAB staan er de komende periode een aantal bijeenkomsten op de rol:

- 2 december 9.00-10.30 themabijeenkomst voor aanbieders en gemeenten: rol pbm'er (zit al vol)
- 20 januari 14.00-15.30 webinar over GOAB evaluatie 2019-2022
- 25 Januari 15.00-16.30 themabijeenkomst aanbieders ve: Meer dan Taal
- 27 januari besloten bijeenkomst: gemeenten met AZC
- Maart webinar Nieuwkomersonderwijs
- [Andere data](#) volgen snel

Daarnaast is er een [handreiking](#) voor het schrijven van een GOA beleidsplan verschenen. Tot slot wordt de GOAB.eu website rond jaarwisseling helemaal vernieuwd. Deze is ook toegankelijker voor VE-aanbieders. De ondersteuning die wij bieden aan gemeenten en aanbieders wordt nog meer op elkaar afgestemd. Zo is een aantal bijeenkomsten ook specifiek voor beide partijen.

LANDELIJKE GOAB DATABRONNEN

Een aantal gemeenten heeft gevraagd om meer inzicht in de landelijke databronnen die gebruikt kunnen worden voor het opstellen, volgen en evalueren van GOAB. Hieronder een overzicht.

Aantal kinderen risico en spreiding & VE-aanbod

- [CBS Dashboard](#) onderwijskansen. Deze dashboard bevat cijfers en kaarten over aantal risicopeuters en aantal risico kinderen op de basisschool 4 t/m 12 jaar, uitgesplitst naar wijken/kernen per Nederlandse gemeente. Sinds oktober 2021 staan de meest recente cijfers over 2020 er in.
- [LRK](#): VVE-locaties per gemeente: soort op 'Kinderdagverblijf' zetten en daarna gemeentenaam selecteren. Als je op ve wilt selecteren, moet je de dataset downloaden als excel (onder de link 'open data')
- [CBS achtergrondkenmerken OAB](#) (met o.a. opleidingsniveau, schuldsanering, migratie en verblijfsduur). Bij het CBS dashboard is gemeld dat het CBS tracht ieder kind in te schalen. De databronnen die men hiervoor gebruikt worden ook jaarlijks openbaar gemaakt en bevat per gemeente een schat aan informatie.

Gelijke kansen

- [Dashboard Gelijke kansen](#): besloten, inlog eerst opvragen. Data op een aantal indicatoren gerelateerd aan gelijke kansen, zoals op- en afstroom of advisering.
- Achtergrondinformatie:
 - [Gelijke kansen](#) van makers documentaire Klassen
 - [Gelijke kansen Alliantie](#)
 - [Onderwijskennis](#)

Financiën

- [OAB](#) middelen per gemeente
- [OAB](#) middelen per school, bovenste excel, kolom N. Komen ook vaak via PO-raad openbaar. Uitgekeerd per bestuur, hoogte bepaald per school.
- [NP Onderwijs](#) middelen gemeenten (totaal budget)
- [NP Onderwijs](#) middelen PO en VO (budget voor schooljaar 2021/2022)

Kwaliteit

- GGD rapporten per VE-locatie via [LRK](#). Er verschijnt (meestal) een samenvatting in beeld van het inspectierapport met ook een kop 'Voorschoolse Educatie'. Hier worden 16 voorwaarden getoetst en er staat hoeveel van deze 16 in orde zijn.
- Recente [onderwijsinspectierapporten VVE](#) van gemeente, VE-locatie en/of basisschool. Maximaal drie jaar oud, waardoor soms ook geen rapporten.
- [NJI](#) overzicht VVE-programma's uit de Databank Effectieve Jeugdinterventies

- [Goedgekeurde kindvolgsystemen](#) via observaties voor het onderwijs (doorklikken naar 'Kwaliteitsoordelen van LVS-instrumenten')

Aantal en kwaliteit scholen

- [Basisscholen per plaats/gemeente](#). Overzicht van po en vo scholen in de gemeente
- Opbrengsten zijn via dezelfde link te vinden: verder doorklikken voor oa. eindscore, vergelijking andere scholen etc

Overig/aanpalende GOAB terreinen

- [Kansenkaart](#), inzicht in kansen op wijk niveau
- [Waarstaatjegemeente.nl](#)
- [Armoede](#), ga naar 'download bronbestand'
- [Schuldhelpverlening](#)
- Opleidingsniveau voor [gemeenten in Randstad](#) op wijkniveau of voor [alle gemeenten](#) op gemeenteniveau
- [Cijfers](#) over o.a. diversiteit en integratie

Overig

Door de deelnemers aan de kring zijn daarnaast nog genoemd:

- BRP (Basisregistratie Personen), dit houdt iedere gemeente zelf bij, niet openbaar.
- Waar staat je gemeente ([waarstaatjegemeente.nl](#)).

GOAB EVALUATIE EN BORGING

2022 loopt de huidige financiële GOAB-periode af. In deze kring zijn veel gemeenten bezig met of gaan bezig met een evaluatie van het eigen GOAB/VVE-beleid (circa de helft van de gemeenten). Andere 25% van de gemeenten hebben hun beleidsplan langer lopen dan eind 2022 en 25% gaf als antwoord iets anders aan (bv OAB wel na 2022, LEA later of we werken enkele met VVE uitvoeringsprogramma). Uit de breakoutrooms komen de volgende tips naar voren over de evaluatie:

- Benoem geen looptijd, zodat je alleen bij grote wijzigingen moet aanpassen (en niet vanwege verlopen datum).
- Trek GOAB-plan gelijk met grotere jeugdbeleidsplannen of LEA-ambitiesdocumenten, zodat ze mooi op elkaar aansluiten.
- Betrek alle OAB partijen bij de evaluatie. Deel alle ervaringen.
- Maar samen met meerdere gemeenten 1 plan.
- Bouw voort op bestaand beleid.

Het GOAB-ondersteuningstraject heeft op verzoek van een groot aantal gemeenten een format ontwikkeld voor een GOA-beleidsplan. Dit is geen afvinklijstje of invuloefening, maar een leidraad. De volgende onderdelen worden behandeld:

1. Voorwoord
2. Inleiding en leeswijzer: Waarom dit plan en waarom nu
3. OAB in gemeente X; Huidige invulling, kengetallen, terugblik op vorige periode, visie op OAB
4. Voorschoolse educatie: Doel, doelgroep en doelgroepdefinitie; Indicatie en toeleiding; hoe werk je aan bereik; aanbod en uitvoering

5. OAB in het basisonderwijs: geen verplichting. Dit hoofdstuk kun je dus ook weglaten als je alleen VVE doet. Dan is het feitelijk geen OAB-plan maar een VVE-plan
6. Overkoepelend: overgang voor-vroegschools, ouderbetrokkenheid, resultaatafspraken, monitoring en evaluatie,
7. Afstemming en relatie met andere beleidsterreinen, zoals kinderopvang, passend onderwijs, gelijke kansenbeleid, preventief jeugdbeleid/jeugdhulp, taal en laaggeletterdheid, armoedebestrijding, NP Onderwijs
8. Samenwerking en overleg: overlegstructuur, rol van de gemeente
9. Begroting
10. Werkagenda: wie gaat wanneer wat doen

Het format is te vinden via:

https://goab.eu/path/to/img.php?image=Handreikingen/beleidsnota_onderwijsachterstandenbeleid_voor_goab_sept_21_versie_def_.pdf

VERVOLGACTIVITEITEN EN SAVE THE DATE

Houd de website www.goab.eu in de gaten voor nieuwe handreikingen, verslagen en de planning van bijeenkomsten. De website wordt rond de jaarwisseling vernieuwd.

Op verzoek houden we de bijeenkomsten op de donderdagen. De volgende bijeenkomst wordt op 24 maart 2022 gehouden van 10 tot 12, waarbij ook VE-aanbieders mogen aansluiten. Ze worden via de brancheorganisaties hierover geïnformeerd. Het is op dit moment nog niet duidelijk op de bijeenkomst digitaal of fysiek in Bergen op Zoom zal zijn. Dat laten wij tzt weten afhankelijk van de dan geldende maatregelen.

In juni zal er een volgende kenniskring zijn waarbij ook een deel van de bijeenkomst aan NP Onderwijs gewijd zal zijn.

Mist een collega op onze GOAB-contactlijst of staat er een oud-collega op? Laat het weten via aketelaar@oberon.eu